

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

18 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte – Țurcan Anatolie,
judecători – Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu,

examinând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea recursurilor declarate de către avocatul Guțan Marcel în numele inculpatului Borșevschi Vasile, de către avocatul Pruteanu Vasile în numele lui Coban Arcadie și de către avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în numele inculpatului Coban Arcadie, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 17 februarie 2022 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2023, în cauza penală în privința lui

Coban Arcadie XXXXX, născut la data de
XXXXX, originar și înregistrat la domiciliu în
XXXXX

Borșevschi Vasile XXXXX, născut la data de
XXXXX, originar și înregistrat la domiciliu în
XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 07.06.2019 - 17.02.2022;
2. Instanța de apel: 14.03.2022 - 23.01.2023;
3. Instanța de recurs: 17.05.2023 - 18.10.2023.

Asupra admisibilității recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 17 februarie 2022 inculpatul Coban Arcadie a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **2 (doi) ani**, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință, Borșevschi Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea

infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în cuantum de **1 000 (una mie) unități convenționale**, echivalentul a 50 000 (cinczeci mii) lei.

S-a admis demersul procurorului și s-a dispus încasarea în mod solidar de la Coban Arcadie și Borșevschi Vasile în beneficiul statului, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru efectuarea constatărilor medico-legale și a expertizei judiciare medico-legale, mijloace bănești în sumă de **576 (cinci sute șaptezeci și șase) lei**.

1.1. Pentru a se pronunța, instanța de fond, *in fapt*, a constatat că, inculpatul Borșevschi Vasile, acționând împreună și de comun acord cu inculpatul Coban Arcadie, la data de 28 decembrie 2018, aproximativ la orele 22.00, aflându-se în serviciu de pază a obiectivului „Muz Cafe” amplasat pe str. Albișoara, 44 din mun. Chișinău, în timp ce se aflau în fața localului, din intenții huliganice, manifestând o lipsă vădită de respect față de normele de conviețuire socială, au încălcat ordinea publică cu utilizarea violenței asupra persoanelor și le-au aplicat multiple lovituri pe diferite regiuni ale corpului victimelor Popa Ștefan, lui Filipovici Valeriu și lui Capcelea Rodion.

În rezultat, în conformitate cu Raportul de constatare medico-legală nr. 201902P0050 din 4 ianuarie 2019, lui Popa Ștefan i-au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate, manifestate prin echimoză la nivelul feței, hemoragii în focar în segmentul lateral al sclerei ochiului stâng, echimoze la nivelul membrului superior drept și coapsa dreaptă, provocate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate.

De asemenea, în corespundere cu Raportul de constatare medico-legală nr. 201902P0049 din 4 ianuarie 2019, lui Filipovici Valeriu i-au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate manifestate prin excoriație cu edem al țesuturilor moi la nivelul capului, echimoză la nivelul membrului superior drept, excoriație la nivelul genunchiului stâng, care au fost provocate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate.

Concomitent, potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. 201902D0330 din 18 martie 2019, lui Capcelea Rodion i-a fost cauzată o plagă contuză, exoriații și edem al țesuturilor moi la nivelul feței, leziuni care au fost provocate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu, au fost calificate drept vătămare corporală ușoară, iar luând în considerație localizarea anatomică și caracterul morfologic al leziunilor corporale constatate, cauzarea acestora în rezultatul căderii din poziție verticală, nu este posibil de exclus.

În drept, acțiunile inculpaților Borșevschi Vasile și Coban Arcadie au fost încadrate juridic în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, huliganismul, adică *acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, săvârșite de două sau mai multe persoane*.

2. Nefiind de acord cu sentința nominalizată împotriva acesteia au declarat apel:

2.1. Avocatul Pruteanu Vasile în numele inculpatului Coban Arcadie, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Coban Arcadie să fie achitat, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii sau să fie emisă o hotărâre de încetare a procesului penal în privința lui Coban Arcadie pe motivul intervenirii amnistiei.

În motivarea cerințelor sale, a relatat că, fiind audiate în cadrul ședinței de judecată, preținsele părți vătămate și martori, au declarat următoarele: Popa S. nu a fost lăsat să intre în local, deoarece era îmbrăcat în haine sportive, fiind agresat verbal de Borșevschi Vasile, iar când i-a replicat, a fost lovit de acesta, nu departe de ei era și Coban Arcadie. Dânsul a observat cum Borșevschi Vasile l-a lovit pe Capcelea, precum și cum Coban Arcadie l-a lovit la cap pe Filipovici, de la lovitura aplicată ultimul și-a pierdut cunoștința; Filipovici V. a declarat că, el se afla în spatele lui Popa, care a vrut să intre în local. Borșevschi Vasile nu i-a permis, vorbind necenzurat. La rândul sau Popa i-a replicat o singură dată, adresându-i și el cuvinte necenzurate. Borșevschi Vasile l-a lovit pe Popa în regiunea capului, după care acesta s-a dat într-o parte. El, Filipovici, a încercat să discute cu inculpații, însă a fost lovit de Coban cu pumnul în regiunea capului, de la lovitură a căzut, lovindu-se cu capul de asfalt. Nu a observat dacă a fost lovit Capcelea. Până a venit la club el și cunoscuții lui au consumat băuturi alcoolice. Popa nu a încercat să deschidă ușa localului în mod forțat; Capcelea R. a declarat că, nu poate spune de cine au fost loviți Popa și Filipovici, pe el l-a lovit, fără careva motiv, Borșevschi. Până a veni la club a servit 2-3 pahare de vin, nu a văzut, cine a fost inițiatorul conflictului; Ceban S. a declarat că, pe Capcelea l-a lovit Coban, iar pe Filipovici l-a lovit Borșevschi. Care a fost motivul conflictului dânsul nu cunoaște, dar când s-a apropiat a văzut că Capcelea și Filipovici se revoltau că cineva îl lovește pe Popa, totodată dânsul a văzut când cădea Popa. A mai menționat martorul ca administratorul localului a ieșit din local când Filipovici era jos; Vivat P. a declarat că, apropiindu-se de intrarea în club, l-a văzut căzut la pământ pe Capcelea, cine l-a lovit pe acesta dânsul nu a văzut. Cât s-a aflat lângă intrarea în local, nu a auzit cuvinte necenzurate. Până a veni la club dânsul și amicii săi au consumat alcool, erau în stare de ebrietate, însă nu avansată. După ce s-a consumat incidentul, cunoscuții lui nu i-au spus cine a fost inițiatorul conflictului și cum a derulat acesta. L-a văzut pe Capcelea jos, în sânge, însă nu poate spune cine l-a lovit; Anton Marcel, administratorul localului la data incidentului, de altfel unica persoana dezinteresată: era într-o discuție cu Coban în coridorul localului, iar dintr-o dată s-a auzit o lovitură în geam sau ușa. Au ieșit ambii afară. Pe pragul localului erau Borșevschi și 4 persoane, care vizibil erau în stare de ebrietate, se comportau agresiv și grosolan. Se discuta pe ton ridicat, cu strigate și amenințări, persoanele amenințau cu poliția și încercau să intre în local. Începeau să-i împingă pe paznici, să-i tragă de haine. O persoană care vorbea necenzurat, s-a apropiat de Coban și a încercat să-l lovească, însă Coban l-a împins de pe prag și acela a căzut. Persoanele străine erau în stare de ebrietate avansată, vorbeau cu cuvinte urâte, îi amenințau pe paznicii localului, unul din acestea era îmbrăcat în haine sportive, în așa situație intrarea în local este interzisă. Cu toate că l-a avut în vizor permanent pe Coban, nu a văzut ca acesta să aplice cuiva lovituri.

La fel, s-a indicat că, din imaginile video, acumulate de pe 2 camere video (una din afara localului, alta din interior), ridicate de organul de urmărire penală de la locul conflictului și examinate absolut superficial, cu o vădită tenta de părtinire, se constată că: începând cu orele 22:04:54 două persoane (una îmbrăcată sport, care ulterior s-a dovedit a fi Popa S. și o a doua, îmbrăcată în haine negre, care s-a dovedit a fi Borșevschi V.) discuta la ușa de intrare în local pe scările din afară; orele 22:05:26: Popa S. trage brusc de ușa localului și îl împinge pe Borșevschi V., părțile încep să se împingă și să se lovească reciproc; orele 22:05:29: Popa S. este împins pe scări de Borșevschi V., Popa S. fuge pe scări, Borșevschi V. se ia din urma lui, apoi se oprește; orele 22:05:32: de ușa de intrare, din interior, se apropie Coban A., la 22:05:32

acesta iese afară și se apropie de Borșevschi V., orele 22:05:35: din local iese Anton M., care se oprește lângă ușă.

Pe lângă aceasta, părțile vătămate, care erau în stare de ebrietate, precum și persoanele care îi însoțeau, fiind ajutați și ghidați de organul de urmărire penală, în așa fel încât să nu fie învinuiți de comiterea unor acțiuni infracționale, lucrul dat fiind bazat pe multiplele inexactități, care vin în contradicție cu alte probe, administrate în cadrul procesului penal.

Din contra, declarațiile inculpaților, spre deosebire de cele ale pretinselor părți vătămate și ale cunoscuților acestora, sunt consecvente, corelează cu celelalte probe acumulate și cercetate în instanță, fapt ce denotă veridicitatea lor.

2.2. Avocatul Guțan Marcel în numele inculpatului Borșevschi Vasile, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Borșevschi Vasile să fie achitat, din motivul că în acțiunile lui nu se conțin elementele constitutive ale componenței infracțiunii.

În susținerea apelului a menționat că, instanța de fond nu a luat în considerație motivele invocate de apărători, expuse atât în cadrul dezbaterilor judiciare, cât și în susținerile verbale anexate la dosar, nefiind administrate probe concludente și pertinente întru confirmarea săvârșirii de către Borșevschi Vasile a componenței de infracțiune incriminată.

Astfel că, organul de urmărire penală, cât și instanța de fond nu a cercetat sub toate aspectele, complet și obiectiv circumstanțele cauzei, deoarece în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești, fiind audiați martorii Ceban Serghei, Vivat Pavel, Anton Marcel aflați sub jurământ, au declarat că inițiatorii conflictului dintre Borșevschi Vasile, Coban Arcadie au fost însuși părțile vătămate Popa Ștefan, Filipovici Valeriu, Capcelea Rodion, care era în stare de ebrietate avansată, fiind agresivi primii au inițiat conflictul, la momentul când au dorit să intre în localul „Muzz Cafe” situat pe str. Albișoara, 44 din mun. Chișinău, iar Borșevschi Vasile fiind în serviciul de pază din contra a dorit să aplaneze conflictul vorbind calm încercându-i să-i liniștească pe părțile vătămate menționate supra, mai mult ca atât părțile vătămate fiind primii care i-au aplicat lovituri în regiunea feței și în alte regiuni ale corpului lui Borșevschi Vasile, din acest motiv Borșevschi Vasile fiind nevoit să respingă atacul direct, imediat, material și real a părților vătămate Popa Ștefan, Filipovici Valeriu, Capcelea Rodion.

În cele din urmă, s-a remarcat că inculpatul Borșevschi Vasile nu a acționat cu intenție directă de a încălca ordinea publică, însoțită de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violenței, deoarece nu a fost realizată latura subiectivă a infracțiunii sub care este pus sub învinuire - intenția directă, având în vedere că Borșevschi Vasile nu a aplicat prin acțiunile sale violență asupra părților vătămate, dar pentru a respinge atacul direct și imediat a părților vătămate îndreptat împotriva sa în urma conflictului inițiat tot de părțile vătămate care primii l-a atacat;

2.3. Avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în numele inculpatului Coban Arcadie, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Coban Arcadie să fie achitat de sub învinuirea înaintată, afirmând că constatările instanței de fond sunt incorecte, reieșind din probele prezentate spre examinare, precum și interpretarea acțiunilor și inacțiunilor figuranților pe cauza dată. Totodată, a considerat prima instanță neîntemeiat a stabilit diferite categorii de

pedeapsă fiecărui inculpat în parte, deși ambilor li s-a incriminat, prin actul de învinuire, aceleași acțiuni.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2023, apelul declarat de avocatul Guțan Marcel în numele inculpatului Borșevschi Vasile a fost respins ca nefondat, iar apelurile declarate de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în numele inculpatului Coban Arcadie și de avocatul Pruteanu Vasile în numele inculpatului Coban Arcadie au fost admise, cu casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Coban Arcadie Anatolie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal a fost liberat de la executarea pedepsei aplicate în legătură cu aplicarea Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute fără schimbări.

3.1. În motivarea soluției pronunțate, instanța de apel a reiterat că instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpaților Coban Arcadie și Borșevschi Vasile încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, săvârșite de două sau mai multe persoane.

În susținerea poziției consecvente a declarațiilor părților vătămate, instanța de apel a reținut că, din declarațiile martorului Ceban Serghei se relevă aceeași consecutivitate a evenimentelor descrise, oferind putere veridică a acestor declarații și în acest scop, instanța de apel a apreciat ca fiind pertinente și concludente aceste depoziții, potrivit cărora într-adevăr victimele s-au îndreptat primii spre cafenea, după care a observat momentul în care Ștefan Popa era pe jos, căzând de pe praguri, iar ulterior nu a mai putut să cunoască motivele atacului.

Totodată, martorul Ceban Serghei a declarat că, persoanele care au aplicat lovituri, adică violență în privința părților vătămate, erau doi, fiind îmbrăcați în costume negre, reiterând că, Ștefan Popa și Radion Capcelea se mișcau după agresarea lor, dar Valeriu Filipovici a stat un minut sau două nemișcat, confirmând astfel aflarea temporară a ultimul fără cunoștință, după care a precizat faptul că înainte de a fi loviți Capcelea Rodion și Filipovici Valeriu, aceștia doar erau revoltați că agenții de pază l-au doborât la pământ pe Popa Ștefan, ce denotă lipsa unor temeieri reale pentru aplicarea violenței în privința acestora din partea inculpaților.

Din declarațiile martorului Pavel Vivat, ultimul nu a reținut toate evenimentele în detaliu, or, în momentul infracțiunii a parcat mijlocul de transport cu care a transportat părțile vătămate. Totuși, acesta în mod veridic confirmă faptul că, l-a văzut pe cineva însângerat, altcineva în timp ce se afla la sol, adăugând că în afară de inculpați, alte persoane implicate în acest conflict nu a mai văzut și precizând în același timp că fără cunoștință era Filipovici Valeriu, iar murdar de sânge era Capcelea Rodion, explicații care în ansamblu confirmă cele expuse de părțile vătămate și de martorul Ceban Serghei.

Mai mult ca atât, în pofida neobservării momentului aplicării violenței, acesta a notat că, martorul Ceban Serghei a adresat câteva replici celor două persoane de la intrarea în local prin

care i-a întrebat de ce au lovit și prin urmare instanța de apel apreciază drept pertinente și veridice declarațiile martorului Vivat Pavel.

În același context, instanța de apel a remarcat că declarațiile părților vătămate și declarațiile martorilor oculari coroborează și cu mijloacele de probă materiale sau prin alte informații relevante, obținute în rezultatul acțiunilor procesuale și prin urmare, se constată caracterul veridic al declarațiilor acestora prin unitatea substanțială a lor, or, persoanele audiate relatează în comun o informație similară cu privire la faptele petrecute și la persoanele implicate.

În concordanță cu cele expuse, instanța de apel a stabilit că, într-adevăr persoanele implicate în conflict și care au acționat infracțional sunt inculpații Coban Arcadie cu Borșevschi Vasile, fiind confirmat faptul dat inclusiv în urma ridicării de la compania de pază „Prosecutor” SRL a informației despre angajații care la data de 28 decembrie 2018, s-au aflat la serviciu la obiectivul de aflat la pază situat pe str. Albișoara, 44 din mun. Chișinău, fiind identificați anume Borșevschi Vasile și Coban Arcadie, ultimul demisionând la 29 ianuarie 2019.

De asemenea, instanța a menționat că faptul aplicării violenței în privința părților vătămate, în corespundere cu cele relatate de ultimii, se atestă și coroborează inclusiv cu rapoartele de constatare și de expertiză medico-legală efectuate în privința acestora.

Concomitent, elucidând criteriile clare și obiective a legalității acțiunilor întreprinse în pretinsa stare de legitimă apărare, potrivit doctrinei, se evidențiază două categorii de condiții în lipsa cărora legitima apărare este inexistentă în acest caz: condițiile ce țin de atac (care determină existența stării de legitima apărare) și condițiile ce țin de apărare (care determină legalitatea acțiunilor celui atacat).

Totodată, un moment important pentru calificarea faptei ca fiind săvârșită în stare de legitimă apărare este atacul real, acesta fiind un criteriu de delimitare a legitimei apărări de la apărarea percepută sau invocată ca legitimă.

Atacul existent este acela care s-a început în realitatea obiectivă, dar încă nu s-a terminat, iar acest criteriu, denumit de legiuitor ca atac imediat stabilește limitele atacului în timp, perioada în care respingerea acestuia de către cel atacat va fi legitimă.

La caz, însă, instanța de apel a constatat anume inexistența unui atac imediat în adresa inculpatului Coban Arcadie din motivele sus-indicate și în concluzie, a respins alegațiile părții apărării, considerându-le doar ca o formă de apărare în vederea evitării răspunderii penale pentru săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave, or, nu au fost administrate nici o probă sau informație relevantă în vederea susținerii poziției inculpatului.

Mai mult ca atât, ambii inculpați au avut posibilitatea de a se eschiva de la niște acțiuni pretins violente ale victimelor, prin solicitarea intervenției pazei mobile, a poliției etc., nefiind constatate probe în vederea demonstrării încercării unui atac din partea oricărei din părțile vătămate în adresa inculpaților.

În aceeași ordine de idei, chiar din Instrucțiunea nr. 13 a colaboratorului serviciului de pază „Prosecutor” SRL, este prevăzut că pe teritoriul obiectivului dat sub pază, aprobată prin ordinul nr. 09 din 1 martie 2019 și elaborată de șeful serviciului de pază Victor Crețu, invocată de partea apărării în proces, angajatul serviciului de pază are dreptul să aplice forța fizică și mijloacele speciale, doar în cazuri deosebite.

În același timp, faptul că în cadrul confruntării dintre partea vătămată Popa Ștefan și inculpatul Borșevschi Vasile, ambii participanți nu s-au recunoscut, nu poate fi interpretat în vederea excluderii vinovăției inculpatului, când prin celelalte mijloace de probă este demonstrat atât fapta infracțiunii, cât și comiterea acesteia de către inculpatul Borșevschi Vasile cu vinovăție, circumstanțe confirmate de altfel de către partea vătămată în ședință de judecată.

Pe cale de consecință, instanța de apel a conchis că, prin prisma probelor administrate de către partea acuzării, cercetate și apoi verificate în apel, a fost dovedit, în afara oricărui dubiu că anume inculpații au comis fapta de huliganism, care în speța dată, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii incriminate.

Referitor la individualizarea pedepsei penale, care urma a fi stabilită inculpaților, instanța de apel a reținut că, inculpatul Coban Arcadie a comis infracțiunea în lipsa circumstanțelor atenuante sau agravante prevăzute de art. 76 și 77 Cod penal, iar inculpatul Borșevschi Vasile a comis infracțiunea în lipsa circumstanțelor agravante prevăzute la art. 77 Cod penal și în prezența circumstanței atenuante prevăzute la art. 76 alin. (1) lit. a) Cod penal, adică *„săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave”*.

În acest sens, s-a reținut că, la materialele cauzei penale nu se atestă informații privind condamnarea anterioară a inculpatului Borșevschi Vasile pentru comiterea altor infracțiuni.

Totodată, din materialele cauzei penale rezultă că, inculpatul Borșevschi Vasile nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, iar conform caracteristicii de la locul de trai, actualizată la 6 martie 2019, acesta se caracterizează pozitiv, fiind apreciat ca o persoană liniștită, prietenoasă, care nu consumă alcool, cu comportament destoinic în public și apreciat cu stimă, respect din partea vecinilor (f.d. 121, vol. I).

Așadar, la stabilirea pedepsei penale aplicate inculpatului Borșevschi Vasile a fost luată în considerație gravitatea faptei săvârșite, de persoana inculpatului, care nu are antecedente penale nestinse și anterior nu a mai fost deținut în instituțiile penitenciare, precum și de lipsa circumstanțelor agravante, cu prezența circumstanței atenuante invocate supra, circumstanțe care permit instanței de judecată să concluzioneze că reeducarea și corijarea acestuia poate avea loc fără izolarea sa de societate, cu aplicarea unei pedepse cu amendă, astfel că în speță nu este nici un impediment pentru aplicarea acestei norme de drept și astfel se va asigura și garanția existenței unui proces echitabil.

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, avocatul Pruteanu Vasile a anexat la materialele cauzei penale cererea semnată de inculpatul Coban Arcadie prin care a solicitat aplicarea actului de amnistie în baza Legii nr. 243 din 24.12.2021 *„privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”*.

Raportând normele imperative ale legii vizate la caz, instanța de apel a constatat că, inculpatul Coban Arcadie întrunește cerințele prevăzute la art. 1 din Legea nr. 243 din 24.12.2021 *privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”* și cade sub incidența prevederilor art. 2 din Legea menționată, din care considerente acesta din urma a fost liberat de la executarea pedepsei stabilite în prezenta cauză penală.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs de către:

4.1. Avocatul Guțan Marcel în numele inculpatului Borșevschi Vasile, care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită

casarea hotărârilor pronunțate pe caz, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că fapta sa nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

În motivarea recursului se arată că instanțele de fond nu au luat în considerație motivele invocate de apărător, expuse atât în cadrul examinării cauzei penale în instanța de fond, cât și în apel. Mai mult ca atât, soluția de respingere a motivelor invocate la judecarea cauzei ca fiind nefondate și apreciate critic, recurentul o consideră ca constituind o imparțialitate a instanțelor de fond, deoarece decizia instanței ierarhic superioare este bazată pe aprecierea probelor de către prima instanță.

În acest sens, se afirmă că la caz, lipsesc probe incontestabile care confirmă vinovăția lui Borșevschi Vasile în săvârșirea infracțiunii incriminate, întrucât în cadrul judecării cauzei pe fond nu au fost prezentate probe concludente și pertinente întru confirmarea vinovăției inculpatului la comiterea infracțiunii de huliganism.

Concomitent, instanțele de fond nu au întreprins toate măsurile pentru a delimita acțiunile lui Borșevschi Vasile de cele ale lui Coban Arcadie, în vederea dovedirii vinovăției sau nevinovăției acestuia. Din acest considerent, susține că în cadrul urmăririi penale, cât și în instanțele de judecată nu s-a acumulat probe concludente și pertinente ce confirmă vinovăția în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. (b) Cod penal de către inculpatul Borșevschi Vasile XXXXX.

În susținerea soluției de achitare a inculpatului, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii se menționează că, în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești, fiind audiați în instanța de fond, martorii Ceban Serghei, Vivat Pavel, Anton Marcel aflați sub jurământ, au declarat că inițiatorii conflictului dintre Borșevschi Vasile și Coban Arcadie au fost însuși părțile vătămate Popa Ștefan, Filipovici Valenu și Capcelea Rodion, care erau în stare de ebrietate avansată. Fiind agresivi, primii au inițiat conflictul la momentul când au dorit să intre în localul „Muz Cafe” situat pe str. Albișoara. 44 din mun. Chișinău, iar Borșevschi Vasile fiind în serviciul de pază, din contra, a dorit să aplaneze conflictul vorbind calm, încercând să liniștească părțile vătămate.

Mai mult ca atât, părțile vătămate au fost primele care i-au aplicat lovituri în regiunea feței și în alte regiuni ale corpului lui Borșevschi Vasile. Din acest motiv, Borșevschi Vasile a fost nevoit să respingă atacul direct, imediat, material și real a părților vătămate Popa Ștefan, Filipovici Valeriu, Capcelea Rodion.

4.2. Avocatul Pruteanu Vasile în numele lui Coban Arcadie, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor pronunțate pe caz, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea celor solicitate prin recurs, partea apărării afirmă că, după ce a descris probele, prin care, în opinia instanței, a fost probată vinovăția inculpaților Coban A. și Borșevschi V., de altfel preluate din sentința instanței de fond, instanța de apel a mai dedus, ca și instanța de fond, doar ca într-o altă formă de descriere, ceea ce nu corelează cu materialele procesului penal, că: *„...în cadrul cercetării judecătorești, Colegiul Penal a constatat cu certitudine că vina inculpaților Coban Arcadie și Borșevschi Vasile în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod Penal se dovedește prin cumulul de probe administrate și nominalizate supra, și anume prin declarațiile părților vătămate, declarațiile*

martorilor și probele scrise cercetate din materialele dosarului, care coroborează între ele și demonstrează incontestabil vina inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod Penal...”; „... instanța de apel va respinge ca nefondate argumentele părții apărării cu privire la pretinsa legitimizare a acțiunilor inculpaților privind aplicarea violenței, prin prisma unei legitime apărări sau provocări de asemenea prin violență, având în vedere lipsa unor acțiuni directe ale părților vătămate în adresa inculpaților sau oricăror altor terțe persoane...”; „... din declarațiile martorului Ceban Serghei se relevă aceeași consecutivitate a evenimentelor descrise, oferind putere veridică a acestor declarații și în acest scop instanța de apel apreciază ca fiind pertinente și concludente depozițiile martorului.”

În opinia apărării, probele cercetate la cauză nu confirmă existența unor asemenea acțiuni din partea inculpaților Coban A. și Borsevschi V.. Este evident că acțiunile inculpaților nu au fost întreprinse din motive huliganice, ci în scopul curmării acțiunilor huliganice ale pretinselor părți vătămate, începând cu Popa S., inițiatorul conflictului și continuând cu Filipovici V. și Capcelea R., care au intervenit în apărarea acestuia.

La fel, s-a invocat și că învinuirea adusă inculpaților nu este una concretă, nefiind delimitate acțiunile fiecăruia din ei, aceasta fiind formulată iluzoriu, din care reiese că ambii inculpați au aplicat lovituri la toate părțile vătămate, când de fapt, părțile vătămate nu au indicat acest lucru, aspect ce fortifică poziția părții apărării despre caracterul defectuos al efectuării urmăririi penale și procesului de colectare a probelor.

4.3. Avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în numele inculpatului Coban Arcadie, care solicită casarea deciziei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă achitarea inculpatului.

Pentru a argumenta recursul declarat, în ceea ce privește caracterul public al locului comiterii infracțiunii, recurentul invocă aprecierea instanței de apel, care a făcut trimitere la descrierile părții vătămate referitor la ambianța evenimentelor și anume că, având loc în fața localului de agrement și nu în incinta acestuia, or de altfel, potrivit atribuțiilor de serviciu al inculpaților, reflectate prin contractul nr. F/251-1 de prestare a serviciilor din 15 mai 2017, încheiat între S.R.L. „Prosecutor” și întreprinderea individual „Cros Cebotarescu”, ridicat la 4 februarie 2019, ultimii în calitate de angajați ai companiei de pază își exercitau funcția doar pe teritoriul localului deservit, însă instanța de apel a reținut că, inculpații au acționat nu în interes de serviciu, nu în scopul apărării ordinii publice și nici pe lângă o autoritate publică, adică din intenții exclusiv huliganice.

În dezideratul celor menționate, se reiterează că condamnatul Coban Arcadie, îndeplinind și atribuțiile de serviciu conform contractului de prestări servicii nr. F/251-1 din 15 mai 2017 încheiat între S.R.L. „Prosecutor” și întreprinderea individual „Cros Cebotarescu”, activând în calitate de angajați ai companiei de pază a încercat evitarea conflictului inițiat de către Filipovici Valeriu, Capcelea Rodion și Popa Ștefan, care se aflau în stare de ebrietate, și protejarea persoanelor terțe aflate în incinta localului „MuzzCafe” aflat pe str. Albișoara 44.

Mai mult, atât instanța de fond cât și cea de apel, nu au luat în considerare actele procesuale emise la faza de urmărire penală, mai exact, când au fost date, întrucât marea majoritate a lor au fost emise înafara termenului de pornire a urmăririi penale. Respectiv, în viciunea recurentului, tot ce ține de acțiunile și probele anexate la dosar până în data de 21.01.2019 sunt lovite de nulitate absolută.

Subsidiar, apărătorul inculpatului face trimitere la dispozițiile alin. (1) din art. 24 și alin. (2) din art. 26 ale Constituției Republicii Moldova, potrivit cărora fiecărei persoane se acordă dreptul la viață, la integritate fizică și psihică, precum și dreptul de a reacționa independent, prin mijloace legitime, la faptei de încălcare a drepturilor și libertăților sale.

Potrivit alin. (1) al art. 36 din Cod penal, nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală săvârșită în stare de legitimă apărare. (2) Este în stare de legitimă apărare persoana care săvârșește fapta pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, a altei persoane sau împotriva unui interes public și care pune în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public. (3) Este în legitimă apărare și persoana care săvârșește fapta, prevăzută la alin. (2) pentru a împiedica pătrunderea însoțită de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violente într-un spațiu de locuit sau într-o altă încăpere.

În final, se menționează că lipsa componentei elementelor infracțiunii prevăzute la art. 287 Cod penal impune achitarea inculpatului Coban Arcadie pe cauza dată. Potrivit art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, sentința de achitare se adoptă dacă fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

5. Examinând admisibilitatea recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide asupra inadmisibilității acestora, din următoarele considerente.

Conform prevederilor Legii nr. 246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023 pentru modificarea unor acte normative (*modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție*), art. XI alin. (3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de examinare a admisibilității recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei Legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

În speță se constată că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și au declarat recursurile în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală (*în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), instanța de recurs, examinând admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, este în drept să declare recursul inadmisibil în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală (*în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023*), instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art. 427 invocate în recurs.

Revenind la recursurile de pe rol, Completul de judecată constată că apărătorii inculpaților solicită casarea hotărârilor pronunțate de către instanțele de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care Coban Arcadie și Borșevschi Vasile să fie achitați, pe motiv că fapta acestora nu întrunește elementele infracțiunii.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile declarate de apărătorii

inculpaților, se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 3.1. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpaților și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestora, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile inculpaților, părților vătămate Popa Ștefan, Filipovici Valeriu, Capcelea Rodion și martorilor Ceban Serghei, Vivat Pavel, Anton Marcel; procesul-verbal de ridicare din 11 ianuarie 2019; procesul-verbal de ridicare din 12 februarie 2019; procesul-verbal de ridicare din 26 februarie 2019; procesul-verbal de ridicare din 4 februarie 2019; procesul-verbal de confruntare din 28 februarie 2019 efectuat cu partea vătămată Capcelea Rodion și bănuitul Borșevschi Vasile; procesul-verbal de confruntare din 28 februarie 2019 efectuat cu partea vătămată Popa Ștefan și bănuitul Coban Arcadie; procesul-verbal de confruntare din 28 februarie 2019 efectuat cu partea vătămată Popa Ștefan și bănuitul Coban Arcadie; procesul-verbal de examinare a înregistrărilor video din 27 februarie 2019 și rapoartele de expertiză medico-legale efectuate în privința părților vătămate - toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel indicând motivele pentru care a admis dovezile și versiunile acuzației, probele administrate pe caz demonstrând clar și cert prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Soluția instanței de apel coroborează și cu jurisprudența națională, potrivit căreia „*Infracțiunea de huliganism, prevăzută la alin. (1) art. 287 Cod penal, se poate realiza prin comiterea uneia dintre următoarele acțiuni: 1) acțiuni intenționate, care încalcă ... ordinea publică însoțite de: a) aplicarea violenței asupra persoanelor; b) amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor; c) opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane, care curmă actele huliganice; ...*” (Hotărârea Plenului CSJ a RM de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 19 iunie 2006 „*Cu privire la practica judiciară, în cauzele penale despre huliganism*”, pct. 1).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora.

Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Cât privește argumentul din recursul avocatului Guțan Marcel în numele inculpatului Borșevschi Vasile prin care se susține că martorii Ceban Serghei, Vivat Pavel, Anton Marcel aflați sub jurământ, au declarat că inițiatorii conflictului dintre Borșevschi Vasile și Coban Arcadie au fost însuși părțile vătămate Popa Ștefan, Filipovici Valeriu și Capcelea Rodion, care

erau în stare de ebrietate avansată, Completul de judecată remarcă din lucrările instanțelor de fond că în urma audierii martorului Pavel Vivat, ultimul nu a reținut toate evenimentele în detaliu, or, în momentul infracțiunii a parcat mijlocul de transport cu care a transportat părțile vătămate. Totuși, acesta în mod veridic confirmă faptul că, l-a văzut pe cineva însângerat, altcineva în timp ce se afla la sol, adăugând că înafară de inculpați, alte persoane implicate în acest conflict nu a mai văzut și precizând în același timp că fără cunoștință era Filipovici Valeriu, iar murdar de sânge era Capcelea Rodion, explicații care în ansamblu confirmă cele expuse de părțile vătămate și de martorul Ceban Serghei.

Mai mult ca atât, în pofida neobservării momentului aplicării violenței, acesta a notat că, martorul Ceban Serghei a adresat câteva replici celor două persoane de la intrarea în local prin care i-a întrebat de ce au lovit, și prin urmare instanța de apel a apreciat drept pertinente și veridice declarațiile martorului Vivat Pavel.

Așadar, din constatările instanței de apel rezultă în mod evident că martorii vizați de către apărător nu infirmă vinovăția inculpaților la aplicarea violenței, ba din contra, declarațiile acestora coroborează cu probele materiale administrate și cercetate în prezenta cauză penală, ceea ce a determinat instanța de apel de a reține declarațiile acestor martori ca fiind veridice și corespunzătoare adevărului.

Cu referire la critica avocaților Ciobanu-Nițuleac Vladislav și Guțan Marcel prin care afirmă că inculpații au acționat în limitele legitimei apărări, evitând un atac direct, real și imediat din partea părților vătămate, care erau inițiatorii conflictului, instanța de recurs se aliniază cu poziția întemeiată a instanțelor de fond care au constatat în hotărârile pronunțate că legitima apărare, fiind un drept al persoanei, impune ca acesta să nu fie unul abuziv și exercitat în anumite limite, însă din circumstanțele speței, se atestă anume caracterul exclusiv abuziv al acțiunilor inculpatului, exercitate sub pretextul unei pretinse apărări împotriva unor acțiuni la fel pretinse ca violente ale victimei Filipovici Valeriu, iar aplicarea unei lovituri în adresa ultimului, în nici un caz nu poate fi încadrat în limitele legitimei apărări.

La fel, Completul de judecată va respinge și alegația avocatului Ciobanu-Nițuleac Vladislav prin care se afirmă că potrivit atribuțiilor de serviciu ale inculpaților, reflectate prin contractul nr. XXXXX de prestare a serviciilor din 15 mai 2017, încheiat între S.R.L. „Prosecutor” și întreprinderea individual „Cros Cebotarescu”, ridicat la 4 februarie 2019, ultimii în calitate de angajați ai companiei de pază își exercitau funcția doar pe teritoriul localului deservit, nefiind prezent motivul huliganic în acțiunile acestora.

La acest capitol, prima instanță a motivat întemeiat și cel de al doilea semn calificativ obligatoriu al infracțiunii de huliganism, stabilind că în speță, motivele huliganice ale inculpaților au prevalat altor argumente, or aceștia s-au aflat la serviciul de pază al unei entități private și acțiunile lor au fost dictate doar de acestea, fiind desfășurate într-un loc public și în privința unor persoane necunoscute lor, nu au fost impuse printr-o necesitate de pedepsire eventuală a părților vătămate sau pentru un pretins comportament a acestora de încălcare a ordinii publice, argument care vine în susținerea prezenței exclusive a unor motive huliganice în acest caz.

Generalizând asupra motivelor expuse în prezenta decizie, Completul de judecată stabilește că, în cauza dată nu au fost admise erorile de drept la care fac referire recurenții și nu sânt temeieri de a interveni în sensul casării soluției adoptate de către instanța de apel, fiindcă această instanță just a stabilit vinovăția inculpaților în comiterea faptei imputate și corect a

încadrat juridic acțiunile acestora, adoptând o hotărâre motivată în acest sens. Prin urmare, se impune soluția de inadmisibilitate a recursurilor declarate în prezenta cauză penală, deoarece acestea sânt vădit neîntemeiate.

6. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală (*în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor declarate de către avocatul Guțan Marcel în numele inculpatului Borșevschi Vasile, de către avocatul Pruteanu Vasile în numele lui Coban Arcadie și de către avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în numele inculpatului Coban Arcadie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2023, în cauza penală în privința lui **Coban Arcadie Anatolie și Borșevschi Vasile XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu